

IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE¹

OPŠTI PODACI I KONTAKT DOKTORANTA

Titula, ime i prezime doktoranta:	Msc. Fadil Novalić
Departman:	Departman za računarske nauke
Studijski program:	Informatika
Broj indeksa doktoranta:	I-08/2008
Naslov predložene teme	<i>Jezik i pismo pisanja rada:</i> Bosanski / Srpski, Latinica
	<i>Bosanski / Srpski</i> Elektronsko obrazovanje u nastavi Islamske vjeronauke po ADDIE modelu instrukcionog dizajna
	<i>Engleski</i> Electronic education in teaching Islamic religious instruction at ADDIE model of instructional design
Naučna oblast prijavljene teme:	Informaciono-komunikacione tehnologije, Obrazovna tehnologija

MENTOR

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Mentor:	Doc. dr Muzafer Saračević	Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija	muzafers@uninp.edu.rs
Ostali članovi komisije za ocjenu disertacije:	1. Prof. dr Ćamil Sukić	Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija	camil.sukic@gmail.com
	2. Doc. dr Snežana Jokić	Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija	snezana.jokic@uninp.edu.rs

Broj i datum sjednice Naučno-nastavnog vijeća u okviru koje je formirana Komisija za ocjenu

Broj i datum sjednice Senata u okviru koje je formirana Komisija za ocjenu

Ocjena doktorske disertacije
(ocjena mora sadržati izvorni naučni doprinos)

Doktorska disertacija pod naslovom "ELEKTRONSKO OBRAZOVANJE U NASTAVI ISLAMSKE VJERONAUKE PO ADDIE MODELU INSTRUKCIONOG DIZAJNA" urađena je po svim metodološkim zahtevima. Naučna oblast koja je izučavana u doktorskoj disertaciji je primenljiva u teoriji i praksi i dinamično se razvija. Ocjenjujemo da su ostvareni sljedeći rezultati doktorske disertacije:

¹ Molimo Vas da nazovete fajl ovako: Ocjena – Prezime Ime doktoranda.doc
 Ispunjeni obrazac pošaljete u elektronskom i štampanom obliku Centru za doktorske studije.

- Izvršena je analiza kojom su određeni prednosti i nedostaci tradicionalnog načina učenja i elektronskog obrazovanja, kao i njihove kombinovane realizacije u nastavi Islamske vjeronauke.
- Naučno apostrofiranje metoda i nastavnih ciljeva, primjenjivih i ostvarivih u elektronskom obrazovanju.
- Izvršena je naučna deskripcija efikasnih načina kreiranja i primjene elektronskog materijala u oblasti Islamske vjeronauke, kao vrlo specifične grane obrazovanja.
- Obavljen je sveobuhvatni pristup analizi i interpretaciji elektronskog obrazovanja, u današnjem vremenu visokog tehnološkog razvoja i rasprostranjenosti velikog broja različitih vidova elektronskog obrazovanja.

Istraživanje sprovedeno za potrebe izrade ove disertacije rezultiralo je pronalaženjem najefikasnijeg načina za povećanje pozitivnog uticaja modernih tehnologija na učenike, na račun smanjenja štetnog uticaja. Tema doktorske disertacije je multidisciplinarna, naučno zasnovana i aktuelna sa teorijskog i praktičnog aspekta.

Naučni doprinos ogleda se u sagledavanju mogućnosti za podizanje kvaliteta nastave, upotrebom informaciono komunikacionih tehnologija. Doprinos se ostvaruje i u osmišljavanju novih, jednostavnijih i uspješnih alata za kreiranje elektronskog materijala. Rezultati toga jeste i povećanje informatičke pismenosti među mladima, jačanje njihove kreativnosti i afirmativnosti u učenju. Dobijeni rezultati su protumačeni uz primenu adekvatne statistike, a korišćena literatura pokriva aktuelne izvore potrebne za adekvatno tumačenje nalaza.

Kandidat je autor 16 naučnih i stručnih radova, od kojih je 10 radova u međunarodnim i domaćim časopisima, od toga 1 u časopisu sa SCI liste i odnosi se na predloženu temu doktorske disertacije:

1. Novalić, F., Novalić, M., Saračević, M., & Azizović, E. (2016). *The Importance of E-learning for Doing Homework in Teaching Islamic Religious Instructions in Primary Schools*. Croatian journal of education, ISSN: 1848-5189, dobijena potvrda o prihvatanju. (Thomson Reuters Science Citation Index: IF for 2015 = 0.094). - *Istraživane su mogućnosti savladavanja djelova lekcija u nastavi Islamske vjeronauke uz uporabu informatičkih tehnologija prilikom izrade domaćih zadataka od strane učenika. Ispitane su mogućnosti korištenja elektroničkog materijala od strane učenika i zaključeno da bi e-materijal najbolju uporabu imao ako se izradi kao Web stranice s tekstualnim i grafičkim sadržajem, audio i video snimkama. Istraživanje utjecaja elektroničkog učenja je vršeno nad dvjema skupinama učenika koje su istovjetne po prethodno ostvarenom uspjehu. Pokazalo se da su bolji uspjeh postigli učenici koji su koristili e-materijal. Dokazano je da e- učenje ima pozitivan utjecaj na izradu domaćih zadataka u nastavi islamske vjeronauke u osnovnim školama.*
2. Novalić F., Novalić M., Kudumović M., (2015), *Uloga e-učenja i e-testiranja u individualiziranoj nastavi islamske vjeronauke*, Međunarodna konferencija „Pedagoški razvoj individue u eri informacionih tehnologija“, Univerzitet u Novom Pazaru. - *U radu su opisane karakteristike individualizirane nastave, kao i faze i oblici individualizacije nastavnog procesa. Navedene su prednosti i nedostaci individualizirane nastave. Dat je prikaz priprema nastavnih časova individualizirane nastave za nekoliko lekcija iz jedne oblasti u nastavi islamske vjeronauke u srednjoj školi, sa nastavnim jedinicama, tipom časa, oblicima rada i nastavnim metodama. Na osnovu tih priprema kreiran je elektronski kurs za pomenute lekcije. U radu su prikazani elementi e-kursa, poput tekstualnih i multimedijalnih sadržaja, testovi znanja itd. Navedene su osobenosti upotrebe e-učenja i e-testiranja koje mogu biti prednost u individualizaciji nastave, uopšteno i u konkretnom primjeru izabranom za potrebe izrade ovog rada.*
3. Fadil Novalić, Mevljuda Novalić, Mensura Kudumović. *Impact of E-Course Developed by The Model Addie Instructional Design to The Attention Of Students in Teaching Islamic Religion*, UNITE Journal, 2014. Vol.1 No.2. - *Cilj istraživanja je da opiše postupke u razvoju elektronskog kursa po ADDIE modelu instrukcionog dizajna za jednu oblast u nastavi islamske vjeronauke u osnovnoj školi. Objasnjena je svaka faza ovog modela pojedinačno i prikazan razvoj kursa po fazama. Dat je prikaz djelova elektronskih lekcija. Sprovedeno je i istraživanje u svrhu ispitivanja uticaja e-kursa na pažnju učenika tokom časa. U istraživanju je učestvovalo 50 učenika koji su posmatrani tokom realizacije kursa. Istraživanje je sprovedeno u jednoj osnovnoj školi u Novom Pazaru. Navedeni su i prijedlozi najefikasnijeg načina primjene e-kurseva u nastavi islamske vjeronauke, u cilju povećanja pažnje kod učenika tokom časa.*

4. Korićanin E., Saračević M., Novalić F. (2015), *Designing of teaching e-materials by a model of instructional design: Development and implementation of the course "Human-computer interaction"*, Međunarodna naučno-stručna konferencija "Umrežavanje, nauka, primena – NETWORKING, Science and Application (NETSA)", Poslovni fakultet Valjevo, Univerzitet Singidunum. - *Oblikovani materijali po ADDIE modelu instrukcionog dizajna se odnose na predmet "Interakcija čovek-računar" koji se realizuje na Departmanu za računarske nauke, Univerziteta u Novom Pazaru. Pokazatelj vrednosti ovakvog modela jeste pomoć studentima da uz IKT tehnologije lakše savladaju gradivo, a nastavnicima da lakše pripreme obrazovne e-materijale. Jedan od mogućih načina za uvođenje e-učenja u okviru sistema je hibridno učenje u kome elektronski oblikovani nastavni sadržaji mogu predstavljati dopunu tradicionalnoj nastavi, pod uslovom da se ne odstupa od predviđenog nastavnog plana i programa kao i da se ispoštuju svi kriterijumi koji se odnose na područje metodike i pedagogije.*
5. Saračević M., Milošević D., Međedović E., Novalić F. (2011), *Neki predlozi unapređenja nastave matematike primenom alata za e-učenje*, 6th International Symposium, technology, informatics and education for learning and knowledge society, Technical Faculty Čačak, Vol1., pp. 459-466. - *U radu se navode konkretni predlozi unapređenja nastave, prvenstveno matematike a i drugih prirodnih i društvenih nauka. Predstavljani su alati GeoGebra i WIRIS kao alati za kreiranje interaktivnog sadržaja za e-učenje i kao savremene metode u nastavi koje direktno utiču na kvalitetno izvođenje nastave. Pored kreiranja kvalitetnog interaktivnog sadržaja, generalno apleti se mogu koristiti kao alati za evaluaciju u nastavi matematike, a takođe se navode i konkretni primeri primene u okviru korisničke podrške i kolaborativnom radu. Sprovedeno je i istraživanje spremnosti nastavnika i učenika za jedan savremen pristup u nastavi matematike posredstvom alata za kreiranje interaktivnog sadržaja i ocenjivanja.*

Mišljenje i prijedlog:

Imajući u vidu publikovane radove kandidata, kao i aktuelnost i primenljivost naučnih disciplina koje su izučavane u doktorskoj disertaciji, predlažemo Senatu Univerziteta u Novom Pazaru da prihvati doktorsku disertaciju kandidata Msc. Fadila Novalića i odredi datum za usmenu odbranu.

Izdvojeno mišljenje (samo ako neko od članova Komisije za ocjenu teme ima izdvojeno mišljenje)

Komisija za ocjenu doktorske disertacije	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. Prof. dr Ćamil Sukić (predsjednik Komisije)	
	2. Doc. dr Muzafer Saračević (mentor)	
	3. Doc. dr Snežana Jokić (član Komisije)	

U Novom Pazaru, _____ .2016. godine